

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**“МІЖНАРОДНИЙ
БАНКІВСЬКИЙ
МЕНЕДЖМЕНТ”**
(для магістрів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом *І. Я. Софіщенко*

Затверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 22 від 19.12.01)

Перезатверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 14 від 24.06.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Софіщенко І. Я. Навчальна програма дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент” (для магістрів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент” передбачено вивчення теоретичних аспектів міжнародного банківського менеджменту та набуття студентами практичних навичок прийняття рішень у сфері організації міжнародної банківської справи.

Мета курсу — підготовка фахівців з управління банківською діяльністю у міжнародній економіці в сучасних умовах.

Основні завдання курсу:

- ознайомити студентів з теоретичними основами міжнародного банківського менеджменту;
- сформувати спеціальні знання щодо особливостей банківської стратегії, організації банківських структур у міжнародному середовищі;
- сформувати навички організації та управління банківською діяльністю у міжнародній економіці в сучасних умовах.

Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, здобутих при вивченні курсів “Банківська справа”, “Банківський менеджмент”, “Міжнародні фінанси”, “Банківські операції”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

“МІЖНАРОДНИЙ БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Теоретико-правові засади міжнародного банківського менеджменту
1	Теорія міжнародної банківської справи та менеджменту
2	Організаційна структура закордонного апарату банку
3	Ризики у міжнародній банківській справі та управління ними
	Змістовий модуль II. Міжнародний менеджмент операцій комерційного банку
4	Управління міжнародними активами та пасивами банку
5	Управління дохідністю міжнародного бізнесу банку

1	2
	Змістовий модуль III. Розробка стратегії міжнародного управління ліквідністю та ризиками
6	Стратегічний міжнародний менеджмент і планування у банку
7	Контроль у міжнародному банківському менеджменті
8	Управління персоналом банку в системі міжнародного менеджменту
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“МІЖНАРОДНИЙ БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Змістовий модуль I. Теоретико-правові засади міжнародного банківського менеджменту

Тема 1. Теорія міжнародної банківської справи та менеджменту

Сутність і специфіка міжнародного банківського менеджменту. Основні завдання міжнародного банківського менеджменту та його принципи. Функції міжнародного банківського менеджменту. Методи та інструменти міжнародного банківського менеджменту.

Показники ефективності міжнародного банківського менеджменту. Характеристика середовища міжнародного банківського бізнесу.

Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності банків в Україні. Регулювання міжнародного банківського бізнесу в Україні. Правові засади міжнародної банківської діяльності.

Література [1; 2; 11; 13; 17; 19]

Тема 2. Організаційна структура закордонного апарату банку

Сутність організаційної структури та її місце в системі управління міжнародною банківською діяльністю. Структура апарату управління міжнародним бізнесом банку.

Фактори, які визначають міжнародну організаційну структуру банку. Сфера та напрямок діяльності у міжнародному середовищі, стан конкуренції на міжнародному фінансовому ринку, характер

клієнтів банку, розмір банку, регулювання міжнародної банківської діяльності на національному та міжнародному рівнях.

Принципи побудови організаційної структури банку у міжнародному бізнесі.

Види організації міжнародної банківської справи та їх класифікація. Система банківських агентств, представництва, філій за кордоном. Система участі.

Сучасні тенденції в організації міжнародної банківської справи. Злиття та поглинення банків.

Політика банку у сфері формування його міжнародної організаційної структури

Література [1; 2; 7; 11–13; 17; 19]

Тема 3. Управління міжнародними активами та пасивами банку

Види міжнародних пасивів банку. Управління міжнародним депозитним портфелем банку та банківські ризики. Методи ціноутворення та інновації на ринку євродепозитів. Методи розміщення пасивів у євровалютах. Позиціювання коштів.

Сутність та структура міжнародних банківських активів. Методи управління міжнародними банківськими активами. Управління вартістю міжнародних банківських активів.

Міжнародна інвестиційна діяльність банку. Інвестиційні інструменти міжнародних банківських операцій. Стратегія та політика міжнародного банківського інвестування.

Література [1; 2; 4–8; 13; 15; 17–19]

Змістовий модуль II. Міжнародний менеджмент операцій комерційного банку

Тема 4. Управління дохідністю міжнародного бізнесу банку

Основні підходи до аналізу дохідності міжнародної діяльності банку. Показники ефективності міжнародної діяльності банку.

Структурний аналіз дохідності. Шляхи оптимізації дохідності міжнародної діяльності банку.

Література [13; 15; 17–19]

Тема 5. Ризики у міжнародній банківській справі та управління ними

Сутність банківського ризику. Специфіка банківського ризику у міжнародній економіці. Ризик ліквідності у міжнародній банківській справі. Кредитний ризик у міжнародній банківській справі. Кредитний ризик у міжнародній економіці. Валютні ризики.

Система управління міжнародними банківськими ризиками. Аналіз і вимірювання ризику. Контроль ризиків. Хеджування та диверсифікація ризиків.

Основні методи управління міжнародними банківськими ризиками.

Методи зниження ризиків у міжнародному банківському праві.

Література [11–13; 16; 17; 20]

Змістовий модуль III. Розробка стратегії міжнародного управління ліквідністю та ризиками

Тема 6. Стратегічний міжнародний менеджмент і планування у банку

Види стратегій у міжнародній діяльності банку. Особливості банківської стратегії. Реалізація міжнародної банківської стратегії. Схема побудови та складові міжнародної стратегії банку. Розробка стратегічних альтернатив. Моделювання міжнародної стратегії банку. Вибір стратегії банку.

Оперативне та стратегічне планування у банку. Зміст, функції та завдання стратегічного планування міжнародного бізнесу банку. Вимоги до стратегічного планування. Етапи стратегічного планування. Особливості банківського бізнес-плану та його структура.

Література [10; 12–14; 18; 19]

Тема 7. Контроль у міжнародному банківському менеджменті

Контроль як функція міжнародного банківського менеджменту, його зміст і значення для ефективного функціонування банку у міжнародному середовищі. Суб'єкти контролю. Види контролю та їх особливості у міжнародному банківському менеджменті. Рівні контролю та сфери його застосування.

Розподіл повноважень і відповідальності у сфері контролю. Контроль кризових ситуацій у сфері міжнародного бізнесу банку: діагностика та методи здійснення.

Критерії та проблеми організації ефективного контролю міжнародної банківської діяльності.

Література [10; 11; 14; 17; 18]

Тема 8. Управління персоналом банку в системі міжнародного менеджменту

Значення менеджменту банківського персоналу та його роль у системі міжнародного банківського менеджменту. Особливості та завдання управління персоналом банку у міжнародному середовищі. Кадрова політика банку: основні принципи та формування.

Проблема підготовки та підвищення кваліфікації персоналу банку. Методи управління персоналом банку та їх специфіка у міжнародному менеджменті. Адміністративні, економічні, психологічні методи управління персоналом.

Проблеми етики у міжнародному банківському менеджменті.

Зв'язки з громадськістю у міжнародному банківському менеджменті.

Система мотивації персоналу банку: моральні та матеріальні стимули. Система оплати праці у сфері міжнародного банківського бізнесу.

Критерії оцінки ефективності системи винагородження банківського персоналу. Система санкцій та система контролю як складові системи мотивації банківського персоналу.

Література [1; 9–12; 14; 17; 18]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу відповідно до навчального плану і програмного матеріалу з метою закріплення здобутих знань.

При розкритті питань контрольної роботи необхідно відобразити стан нормативної бази, реферативно узагальнити матеріал підручників, монографій, публікацій у періодичних виданнях з цієї проблеми. Необхідно сформулювати власне бачення проблеми, проілюструвати його прикладами та зробити висновки.

Контрольна робота повинна бути оформлена відповідно до Методичних рекомендацій з підготовки та оформлення контрольних за-

вдань та випускних робіт (К.: МАУП, 1997), містити план, перелік літератури.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Середовище міжнародного банківського бізнесу й особливості міжнародного банківського менеджменту.
2. Контроль у міжнародному банківському менеджменті.
3. Система стимулювання персоналу у міжнародному менеджменті банку.

Варіант 2

1. Функції міжнародного банківського менеджменту.
2. Фактори, які визначають організаційну структуру закордонного апарату банку.
3. Міжнародна інвестиційна діяльність банку: форми й особливості управління.

Варіант 3

1. Методи міжнародного банківського менеджменту.
2. Принципи побудови організаційної структури міжнародного банківського бізнесу.
3. Методи зниження ризиків у міжнародному банківському бізнесі.

Варіант 4

1. Ефективність міжнародного банківського менеджменту.
2. Політика банку у сфері формування його міжнародної організаційної структури.
3. Управління міжнародними пасивами банку.

Варіант 5

1. Система управління міжнародними банківськими ризиками.
2. Методи управління міжнародними активами банку.
3. Рівні контролю у міжнародному банківському менеджменті та сфери його застосування.

Варіант 6

1. Методи управління міжнародними банківськими ризиками.

2. Оперативне та стратегічне планування міжнародної діяльності банку: суть та організація.
3. Особливості банківського контролю у міжнародному банківському менеджменті.

Варіант 7

1. Структурний аналіз дохідності міжнародної діяльності банку.
2. Особливості бізнес-плану міжнародної діяльності банку.
3. Кадрова політика у банку: основні принципи та формування.

Варіант 8

1. Аналіз і вимірювання ризиків банку у міжнародному бізнесі.
2. Стратегія та політика міжнародного банківського інвестування.
3. Схема побудови та складові міжнародної стратегії банку.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання курсу “Міжнародний банківський менеджмент”.
2. Сутність міжнародного банківського менеджменту.
3. Особливості міжнародного банківського менеджменту.
4. Основні завдання міжнародного банківського менеджменту та його принципи.
5. Функції міжнародного банківського менеджменту.
6. Методи та інструменти міжнародного банківського менеджменту.
7. Показники ефективності міжнародного банківського менеджменту.
8. Характеристика середовища міжнародного банківського бізнесу.
9. Сутність організаційної структури та її місце в системі управління міжнародною банківською діяльністю.
10. Структура апарату управління міжнародним бізнесом банку.
11. Фактори, що визначають міжнародну організаційну структуру банку.
12. Сфера та напрямок діяльності у міжнародному середовищі.
13. Стан конкуренції на міжнародному фінансовому ринку як фактор, що визначає організм, структуру банку.
14. Регулювання міжнародної банківської діяльності на національному та міжнародному рівнях.

15. Принципи побудови організаційної структури банку у міжнародному бізнесі.
16. Види організації міжнародної банківської справи та їх класифікація.
17. Система банківських агентств, представництва, філій за кордоном.
18. Система участі у міжнародному банківському менеджменті.
19. Сучасні тенденції в організації міжнародної банківської справи.
20. Злиття та поглинення банків.
21. Політика банку у сфері формування його міжнародної організаційної структури.
22. Сутність банківського ризику.
23. Специфіка банківського ризику у міжнародній економіці.
24. Ризик ліквідності у міжнародній банківській справі.
25. Кредитний ризик у міжнародній банківській справі.
26. Кредитний ризик у міжнародній економіці.
27. Валютні ризики міжнародних банківських операцій.
28. Система управління міжнародними банківськими ризиками.
29. Аналіз і вимірювання ризику.
30. Контроль та моніторинг ризиків.
31. Хеджування та диверсифікація ризиків.
32. Основні методи управління міжнародними банківськими ризиками.
33. Методи зниження ризиків у міжнародному банківському праві.
34. Види міжнародних пасивів банку.
35. Управління міжнародними пасивами банку.
36. Позичування коштів.
37. Управління міжнародним депозитним портфелем банку та банківські ризики.
38. Методи ціноутворення та інновації на ринку євродепозитів.
39. Методи розміщення пасивів у єрвалютах.
40. Сутність та структура міжнародних банківських активів.
41. Методи управління міжнародними банківськими активами.
42. Управління вартістю міжнародних банківських активів.
43. Міжнародна інвестиційна діяльність банку.
44. Мотиви міжнародної інвестиційної діяльності банку.
45. Інвестиційні інструменти міжнародних банківських операцій.

46. Стратегія та політика міжнародного банківського інвестування.
47. Основні підходи до аналізу дохідності міжнародної діяльності банку.
48. Аналіз доходу банку від інвестиційної діяльності на міжнародних фінансових ринках
49. Показники ефективності міжнародної діяльності банку.
50. Структурний аналіз дохідності від міжнародних операцій банку.
51. Шляхи оптимізації дохідності міжнародної діяльності банку.
52. Види стратегій у міжнародній діяльності банку.
53. Особливості банківської стратегії у міжнародному бізнесі.
54. Реалізація міжнародної банківської стратегії.
55. Схема побудови та складові міжнародної стратегії банку.
56. Розробка стратегічних альтернатив у міжнародному бізнесі банку.
57. Моделювання міжнародної стратегії банку.
58. Вибір стратегії банку.
59. Оперативне та стратегічне планування у банку.
60. Зміст, функції та завдання стратегічного планування міжнародного бізнесу банку.
61. Вимоги до стратегічного планування.
62. Етапи стратегічного планування.
63. Особливості банківського бізнес-плану та його структура.
64. Контроль як функція міжнародного банківського менеджменту, його зміст і значення для ефективного функціонування банку у міжнародному середовищі.
65. Суб'єкти контролю у міжнародному банківському менеджменті.
66. Види контролю та їх особливості у міжнародному банківському менеджменті.
67. Рівні контролю та сфери його застосування.
68. Розподіл повноважень та відповідальності у сфері контролю.
69. Контроль кризових ситуацій у сфері міжнародного бізнесу банку.
70. Діагностика та методи здійснення контролю кризових ситуацій.
71. Критерії та проблеми організації ефективного контролю міжнародної банківської діяльності.

72. Значення менеджменту банківського персоналу та його роль у системі міжнародного банківського менеджменту.
73. Особливості та завдання управління персоналом банку у міжнародному середовищі.
74. Кадрова політика банку: основні принципи та формування.
75. Проблема підготовки та підвищення кваліфікації персоналу банку.
76. Методи управління персоналом банку та їх специфіка у міжнародному менеджменті.
77. Адміністративні, економічні, психологічні методи управління персоналом.
78. Проблеми етики у міжнародному банківському менеджменті.
79. Зв'язки з громадськістю у міжнародному банківському менеджменті.
80. Система мотивації персоналу банку: моральні та матеріальні стимули.
81. Система оплати праці у сфері міжнародного банківського бізнесу.
82. Критерії оцінки ефективності системи винагородження банківського персоналу.
83. Система санкцій і система контролю як складові системи мотивації банківського персоналу.
84. Євrorинки та їх роль у розвитку міжнародного банківського менеджменту.
85. Управління валютними ризиками.
86. Єврокредитні операції банку.
87. Принципи організації та управління банківським консорціумом.
88. Управління дохідністю банку в операціях з єврокредитування.
89. Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності банків в Україні.
90. Регулювання міжнародного банківського бізнесу в Україні.
91. Правові засади міжнародної банківської діяльності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III.

2. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16.04.91.
3. Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 23.09.94.
4. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.96.
5. *Про інвестування* майнових цінностей резидентами за межами України: Указ Президента України від 13.09.95.
6. *Про систему* валютного регулювання та контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.93.
7. *Положення* про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення резидентами майнових інвестицій за межами України: Постанова Правління НБУ від 19.02.96.
8. *Про відкриття* банками рахунків у національній та іноземній валюті: Постанова Правління НБУ від 27.05.97.
9. *Алавердов А. Р.* Управление персоналом в коммерческом банке. — М.: СОМИНТЕК, 1997.
10. *Ансофф И.* Стратегическое управление. — М.: Экономика, 1989.
11. *Банковский менеджмент* / Под ред. А. А. Кириченко. — К., 1998.
12. *Бор И. З., Пятенко В. В.* Менеджмент банков: организация, стратегия, планирование. — М., 1997.
13. *Даниелс Джон Д., Радеба Ли Х.* Международный бизнес: внешняя среда и деловые операции. — М., 1994.
14. *Жуков Е. Ф.* Менеджмент и маркетинг в банках. — М.: Банки и биржи, 1997.
15. *Кочмола К. В.* Инвестиционная деятельность коммерческих банков. — М., 1998.
16. *Примостка Л. О.* Банківський менеджмент: хеджування фінансових ризиків. — К.: Вид-во КНЕУ, 1998.
17. *Роуз Питер С.* Банковский менеджмент. — М.: Дело, 1995.
18. *Уткин Е. А.* Стратегический менеджмент: способы выживания российских банков — М.: Фонд экономического просвещения, 1996.
19. *Энг М. и др.* Мировые финансы. — М.: Дело, 1998.
20. *Ющенко В. А., Мищенко В. І.* Управління валютними ризиками. — К.: Т-во “Знання”, 1998.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент”	3
Зміст дисципліни “Міжнародний банківський менеджмент”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	7
Варіанти контрольних робіт	8
Питання для самоконтролю.....	9
Список рекомендованої літератури	12

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *Л. М. Гримальська*
Комп’ютерне верстання *О. А. Варваріна*

Зам. № ВКЦ-4582

Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*